

UCHWAŁA NR VII/39/2024
RADY MIEJSKIEJ W KOWALEWIE POMORSKIM
z dnia 26 września 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030.

Na podstawie art. 18, ust.2, pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 721.) w związku z art. 6. ust.2, pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 424; zm.: Dz. U. z 2024 r. poz. 834.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024- 2030 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXIX/245/2021 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021 - 2026

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kowalewo Pomorskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

B. Wasilewska

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Marcin Dunajski

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 424 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

W związku z powyższym oraz w myśl art. 9 b ust. 2 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030 został opracowany przez Zespół Interdyscyplinarny powołany przez Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie.

W opracowaniu przedmiotowego Programu, uwzględniono zmiany ujęte w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535), która weszła w życie 22.06.2023 r.

Ustawodawca m.in. wprowadził nową formę organizacyjną zastępującą grupy robocze - grupami diagnostyczno-pomocowymi, zmienił dotychczasowe brzmienie części zadań i dodał nowe zadania dla zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych. Ponadto wprowadził zmiany w nazewnictwie – dotychczas stosowane określenie przemoc w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową oraz zmiany definicji przemocy poprzez wprowadzenie nowych definicji osoby doznającej przemocy domowej i osoby stosującej przemoc domową.

W Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030 dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska przemocy domowej oraz podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zakres tego dokumentu uwzględnia doświadczenia wynikające z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021 - 2026. Część z dotychczas wdrożonych działań wymaga wzmocnienia oraz kontynuacji, a także uregulowania warunków do rzetelnej, corocznej analizy w oparciu o ustalone procedury i wskaźniki.

Opracowany Program odnosi się również do obowiązującego od 01 stycznia 2024 r. Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

Biorąc powyższe pod uwagę, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

**Projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania
Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających
Przemocy Domowej
w Gminie Kowalewo Pomorskie
na lata 2024– 2030**

Kowalewo Pomorskie 2024

Spis treści:

I. Wprowadzenie

II. Podstawy prawne programu

III. Przemoc domowa- podstawowe informacje

IV. Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie

1. Charakterystyka Gminy Kowalewo Pomorskiego

2. Skala zjawiska przemocy domowej w latach 2021-2023 w Gminie Kowalewo Pomorskie

V. Adresaci Programu

VI. Cele Programu i System Realizacji Programu

VII. Czas Realizacji Programu

VIII. Realizatorzy Programu

IX. Źródła Finansowania Programu

X. Przewidywane efekty realizacji Programu

XI. Sposób monitorowania i sprawozdawczości

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tekst jednolity Dz.U. z 2024 r. poz. 424 ze zmianami) określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasady postępowania wobec osób doznających przemocy domowej i wobec osób stosujących przemoc domową. Ustawodawca określił czego oczekuje od samorządowców, precyzując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wskazał, że zadaniem własnym gminy jest tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej m.in.:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrona osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024 -2030 zwany dalej Programem jest dokumentem opracowanym przez Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim na podstawie lokalnego wymiaru zjawiska przemocy domowej w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2023 r. oraz wytycznych Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

W opracowaniu przedmiotowego Programu uwzględniono zmiany wprowadzone w 2023 roku ujęte w ustawie z dnia 09 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023 r. poz. 535).

Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadziła zmiany w nazewnictwie (przemoc w rodzinie zamieniona została na przemoc domową) i skreślenia preambuły z ustawy, poprzez zmianę definicji przemocy oraz wprowadzenie nowych definicji osoby doznającej przemocy domowej i osoby stosującej przemoc domową, aż po nadanie zespołom interdyscyplinarnym uprawnień kierowania osobami stosującymi przemoc domową do programów korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych oraz rozpoznawania skarg na grupy diagnostyczno-pomocowe oraz członków grup. Krąg osób, których dotyczą zmienione przepisy został rozszerzony m.in.: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Równolegle rozszerzono uprawnienia Policji i Żandarmerii Wojskowej w zakresie zapewnienia osobom doznającym przemocy domowej bezpieczeństwa poprzez zastosowanie czternastodniowego zakazu kontaktu i zakazu zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej oraz zakazu przebywania w określonych miejscach przez osobę stosującą przemoc domową.

Program skierowany jest do mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie, którzy doznają przemocy domowej, stosują przemoc domową oraz do osób zagrożonych przemocą domową, świadków przemocy domowej i osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

Głównym jego celem jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie.

Cele szczegółowe odnoszą się m.in. do działań w zakresie zapewnienia ochrony i udzielania pomocy osobom doznającym przemocy, upowszechniania informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Istotnym elementem programu jest realizacja działań w zakresie podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w niniejszym Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości wprowadzenia określonych form pracy w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe oraz ewentualną pomoc materialną ze strony podmiotów zewnętrznych, organizacji, instytucji.

Zakres opracowanego Programu nie jest radykalnie odmienny od Programu poprzedzającego – Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021- 2026. Część z dotychczas wdrożonych działań wymaga wzmocnienia i kontynuacji. Program uwzględnia doświadczenia z realizacji poprzedniego Programu.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Program realizowany będzie w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78 poz.483, z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1283),
- Ustawę z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.177 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1939),
- Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz 571 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 07 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U z 2024 r. poz. 750 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.145 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i Wojskowych Organach Porządkowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1266 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 17 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r.- Kodeks karny wykonawczy (t.j. Dz. U z 2024 r. poz.706 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz.37 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06 września 2023 r. w sprawie procedury „ Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „ Niebieska Karta” (Dz.U. z 2023 r. poz. 1870),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 września 2023 r. w sprawie procedury postępowania Policji przy wykonywaniu przez pracownika socjalnego zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia w związku z przemocą domową oraz podejmowania decyzji o zapewnieniu tej ochrony (Dz.U. z 2023 r. poz. 1807),

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024- 2030 jest spójny z programami :

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętym do realizacji Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. (M.P. z 2023 r. poz. 1232),

- Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Kowalewo Pomorskie na lata 2021-2030 przyjętą do realizacji Uchwałą Nr XXXIII/279/21 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 września 2021 r.
- Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 przyjętym do realizacji Uchwałą Nr XL/337/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 31 marca 2022 r.
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2026 przyjętym do realizacji Uchwałą Nr IV/20/24 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 27 czerwca 2024 r.

III. PRZEMOC DOMOWA - PODSTAWOWE INFORMACJE

Zgodnie z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 obowiązującym od 01.01.2024 r. „Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku .

Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. ”¹

Przemoc domowa występuje we wszystkich grupach społecznych, niezależnie od poziomu wykształcenia i statusu materialnego. Może pojawić się na każdym etapie związku – nawet po wielu wspólnie przeżytych latach. Osobą doznającą przemocy domowej może być każdy z członków rodziny – współmałżonkowie, partnerzy, rodzice, dziadkowie, teściowie, dzieci i inni członkowie rodziny.

Zjawisko przemocy w rodzinie od wielu lat traktowane jest jako ważny problem społeczny, który nagłaśniany jest przez media oraz wszelkiego rodzaju instytucje. W związku z czym wzrasta świadomość społeczeństwa w tej kwestii.

Zjawisko to można rozpatrywać w różnych perspektywach - psychologicznej, prawnej, moralnej. Jednak dla zrozumienia sytuacji w rodzinie, w której krzywdzi się jej członków, najistotniejsza jest perspektywa psychologiczna, która zwraca uwagę m.in. na cierpienie i krzywdę osób doznających przemocy domowej, a także na rolę wsparcia i pomocy innych ludzi przy radzeniu sobie z tym problemem.

Osoby pokrzywdzone niechętnie przyznają się do tego, że w rodzinie występuje problem alkoholu i przemocy, nie jest im łatwo o tym mówić. Wstyd, że w rodzinie ma się kogoś, kto pije i terroryzuje swoich bliskich, obawa przed reakcją otoczenia, strach przed zemstą dręczyciela czy nieracjonalne poczucie bycia współwinnym utrudnia zwrócenie się po pomoc.

Przemoc domowa doznawana w rodzinie rodzi konsekwencje niezmiernie głębokie i szkodliwe, dając o sobie znać w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej.

Rodzina jest podstawową i niezastąpioną grupą, jedynym i niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia osób bliskich, to przestępstwo ścigane przepisami kodeksu karnego.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w 2023 roku znacznie zmieniła terminologię zjawiska przemocy. Termin „przemoc w rodzinie” zastąpiono „przemocą domową”, „ofiara” zmieniono na „osobę doznającą przemocy domowej”, natomiast pojęcie „sprawcy” zastąpiono pojęciem „osoby stosującej przemoc domową”. W świetle obowiązujących przepisów

¹Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030, Warszawa 2023 Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r., poz.1232)

przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej. Natomiast osoba stosująca przemoc to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, określonych w ustawie jako osoby doznające takiej przemocy. Dodatkowo obecne przepisy ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej wprowadziły rozszerzenie kręgu osób doznających przemocy domowej tj. o osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu (oraz członków ich rodzin), a także osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania.

Jedna z najczęściej używanych definicji określających to zjawisko mówi, że, przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności :

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udrczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.²

Przemoc domowa charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna - przemoc jest zamierzonym działaniem, które ma na celu podporządkowanie osoby wobec, której stosuje się przemoc;
- siły są nierównomierne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą, osoba doświadczająca przemocy ma ograniczoną zdolność do obrony;
- narusza prawa i dobra osobiste, np. prawo do nietykalności fizycznej, prawo do godności, szacunku,
- powoduje cierpienie i ból.

² art.2 ust.1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej

FORMY I SKUTKI PRZEMOCY W RODZINIE

Rodzaje przemocy	Formy przemocy	Skutki przemocy
PRZEMOC FIZYCZNA	szarpanie, kopanie popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.	bezpośrednie: uszkodzenia ciała - urazy, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, siniaki, poparzenia; następujące skutki: choroby w wyniku powikłań i stresu, zespół stresu pourazowego, życie w chronicznym stresie, poczuciu zagrożenia, strachu, lęku, napady paniki, bezsenność, zaburzenia psychosomatyczne, itp.;
PRZEMOC PSYCHICZNA	wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.	zniszczenie poczucia mocy sprawczej ofiary, jej poczucia własnej wartości i godności, uniemożliwienie podjęcia jakichkolwiek działań niezgodnych z zasadą posłuszeństwa, osłabienie psychicznych i fizycznych zdolności stawiania oporu oraz wyrobienie przekonania o daremności jego stawiania, odizolowanie od zewnętrznych źródeł wsparcia, całkowite uzależnienie ofiary od prześladowcy, stały strach i utrata nadziei, choroby psychosomatyczne, ciągły stres, zaburzenia snu, itp.
PRZEMOC SEKSUALNA	gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytyka zachowań seksualnych, itp.	obrażenia fizyczne, ból i cierpienie, obniżona samoocena i poczucie własnej wartości, utrata poczucia atrakcyjności i godności, zaburzenia seksualne, oziębłość, zamknięcie się /lęk, strach, unikanie seksu/, uogólniona niechęć i obawa do przedstawicieli płci sprawcy przemocy, itp.
PRZEMOC EKONOMICZNA	Okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspakajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.	całkowita zależność finansowa od partnera, niezaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych, bieda, zniszczenie poczucia własnej godności i wartości, znalezienie się bez środków do życia.

opracował: Zespół Stowarzyszenia „Niebieska Linia”³

Oprócz powyższych rodzajów przemocy należy wskazać cyberprzemoc, która doszła po zmianach w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, czyli przemocy „na odległość”.

³ <https://www.niebieska linia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/8-rodzaj-przemocy>

Cyberprzemoc to zachowania wykorzystujące środki komunikacji elektronicznej na odległość do zastraszania, nękania, prześladowania, kontrolowania osoby doznającej przemocy. Przykłady cyberprzemocy obejmują obraźliwe i krzywdzące wiadomości SMS, e-maile, rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów czy komentarzy na portalach społecznościowych, podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Narzędziami stosowanymi w cyberprzemocy są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS. " 4

IV. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE KOWALEWO POMORSKIE

1. Charakterystyka Gminy Kowalewo Pomorskie

Charakterystyka gminy Kowalewo Pomorskie sporządzona została na podstawie danych pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim, Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyniu, Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim.

Gmina Kowalewo Pomorskie jest gminą typowo rolniczą. W skład gminy wchodzi 24 sołectwa (w tym jedno miejskie) oraz 2 samorzady osiedlowe i obejmuje swymi granicami 32 miejscowości. Obszar gminy Kowalewo Pomorskie wynosi 141,4 km² . Według stanu na dzień 31.12.2023 r. liczba ludności gminy Kowalewo Pomorskie wynosiła 11.236 z czego 50,68 % (5.694) stanowiły kobiety, a 49,32 % mężczyźni (5.542). Mieszkańcy miasta stanowili grupę 3.934 osób w tym 2.074 kobiety, mieszkańcy wsi 7.302 osób w tym 3.620 kobiet.

Osoby w wieku: dzieci i młodzież do 18 roku życia – 2.231 osób, w wieku poprodukcyjnym – 2.210 osób (dane na dzień 31.12.2023 r., pozyskane z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim).

Stopa bezrobocia w powiecie golubsko-dobrzyńskim wyniosła na koniec 2023 r. - 10,2 %, w województwie kujawsko-pomorskim 7,1 % w Polsce według GUS pod koniec grudnia 2023 r. wyniosła 5,1 %.

Porównując skalę bezrobocia w powiecie golubsko-dobrzyńskim do skali bezrobocia w Polsce należy stwierdzić, że jest ono stosunkowo wysokie, przewyższa stopę bezrobocia w kraju o 5,1 % . W Powiatowym Urzędzie Pracy w Golubiu-Dobrzyniu na koniec 2023 r. zarejestrowanych było 385 mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie w tym 64,16 % stanowiły kobiety (247), 35,84 % mężczyźni (138) - (dane pozyskane ze strony internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu- Dobrzyniu). W gminie Kowalewo Pomorskie udział bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby osób w wieku aktywności zawodowej wyniósł 5,67 % .

4 broszurka - „Przemoc domowa poradnik dla osób doznających przemocy” Sylwia Kluczyńska – Egzemplarz bezpłatny – zadanie dofinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Placówki Oświatowe i Wychowawcze w Gminie Kowalewo Pomorskie.

Placówki oświatowe i wychowawcze pełnią ważną rolę w realizacji działań przeciwdziałania przemocy domowej. Problem przemocy domowej dotyczy osób w każdym wieku, również dzieci i młodzieży. Zadaniem placówek oświatowych i wychowawczych jest obowiązek wprowadzania standardów ochrony małoletnich w których wskazane są m.in. osoby odpowiedzialne za uruchomienie procedury „ Niebieskie Karty”, zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia m.in. zapewnienie wsparcia pedagogicznego i psychologicznego. Do zadań oświaty należy również realizacja działań profilaktycznych.

W zasobach infrastruktury społecznej gminy funkcjonują 4 szkoły podstawowe prowadzone przez gminę Kowalewo Pomorskie i 6 oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy tych szkołach, Szkoła Podstawowa w Mlewie prowadzona przez Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno-Kulturalne „ TRIO” i 2 oddziały przedszkolne funkcjonujące przy tej Szkole, 4 przedszkola, żłobek oraz Zespół Szkół w Kowalewie Pom. będący jednostką organizacyjną powiatu golubsko-dobrzyńskiego tj.:

1. Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Kowalewie Pomorskim,
2. Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Pluskowęsach,
3. Szkoła Podstawowa im. Ireny Sendlerowej w Wielkiej Łące,
4. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Wielkim Rychnowie,
5. Szkoła Podstawowa w Mlewie,
6. Przedszkole Publiczne im. Jan Brzechwy w Kowalewie Pomorskim z możliwością zapewnienia opieki 200 dzieciom,
7. Przedszkole Niepubliczne w Kowalewie Pomorskim dysponujące 42 miejscami,
8. Niepubliczne Przedszkole „ Entliczek Pentliczek ” dysponujące 50 miejscami,
9. Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne zapewniające opiekę dydaktyczną i terapeutyczną dla maksymalnie 24 dzieci w wieku od 2,5 roku do 9 lat posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną,
10. Niepubliczny Żłobek „ Promyczek 2” do którego może uczęszczać maksymalnie 20 dzieci,
11. Zespół Szkół w Kowalewie Pomorskim.

Ilość dzieci uczęszczający do szkół, przedszkoli, oddziałów przedszkolnych przedstawiona została w poniższych tabelach.

Tabela nr 1. Liczba dzieci uczęszczających do szkół podstawowych.

Szkoła	Liczba dzieci w roku szkolnym	
	2022/2023 stan wg SIO na dzień 30.09.2022 r.	2023/2024 stan wg SIO na dzień 30.09.2023 r.
Szkoła podstawowa publiczna prowadzona przez gminę	869	838
Szkoła podstawowa publiczna prowadzona przez Stowarzyszenie	18	18
Łącznie	887	856

Źródło: dane statystyczne z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim z lat 2022-2023.

Liczba dzieci objętych edukacją w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/2024 zmniejszyła się.

Tabela nr 2. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach podstawowych.

Placówka wychowania przedszkolnego	Liczba dzieci w roku szkolnym	
	2022/2023 stan wg SIO na dzień 30.09.2022 r.	2023/2024 stan wg SIO na dzień 30.09.2023 r.
Przedszkole publiczne prowadzone przez gminę	199	199
Niepubliczne przedszkole „Entliczek Pentliczek”	45	45
Niepubliczne przedszkole prowadzone przez Fundację Kowalewo Pom. „Uśmiechnij Się”	41	42
Niepubliczne przedszkole terapeutyczne	15	16
Oddziały przedszkolne funkcjonujące przy publicznych szkołach podstawowych	87	111
Oddziały przedszkolne prowadzone przez stowarzyszenie	21	22
Łącznie	408	435

Źródło: dane statystyczne z Urzędu Miejskiego w Kowalewie Pomorskim z lat 2022-2023.

Z danych wynika, że liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną w roku szkolnym 2023/2024 zwiększyła się .

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim udziela osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej pomocy i wsparcia m.in. w formie

świadczeń pieniężnych, usług opiekuńczych, pracy socjalnej, poradnictwa. Jednostka ma kluczowe znaczenie dla realizacji zadań gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Pracownicy socjalni są członkami zespołu interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do pracy z rodzinami, w których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. Realizują szereg działań na rzecz osób doświadczających przemocy i ich rodzin m.in.: wszczynanie i realizowanie procedury „Niebieskie Karty”, diagnoza sytuacji rodzinnej, prowadzenie pracy socjalnej (wsparcie, poradnictwo, edukowanie, objęcie rodzin wsparciem asystenta rodziny), zapewnienie ochrony dziecku przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej , rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej w sytuacji zagrożenia jego zdrowia lub życia w związku z przemocą domową. Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania informacyjne dotyczące zjawiska przemocy, możliwych form pomocy w ramach instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim.

W strukturze organizacyjnej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim funkcjonują gminne placówki wsparcia dziennego: Świetlica Socjoterapeutyczna oraz Dzienny Dom Pobytu.

Ilość osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, powody przyznawania pomocy społecznej , ilość rodzin do których skierowano asystenta rodziny oraz dane dotyczące Świetlicy Socjoterapeutycznej i Dziennego Domu Pobytu przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Tabela nr 3. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej.

Rok	Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej	Liczba osób w tych rodzinach
2021	323	722
2022	359	765
2023	334	729

Źródło: dane statystyczne z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim z lat 2021-2023.

W 2022 r. nastąpił wzrost liczby rodzin, którym udzielono pomocy z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim (dane tabela nr 3).

Tabela nr 4. Podział rodzin ze względu na powody przyznania pomocy.

Lp.	Przyczyny przyznawania pomocy społecznej	ogółem 2021 r. liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	ogółem 2022 r. liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach	ogółem 2023 r. liczba rodzin	liczba osób w tych rodzinach
1.	Ubóstwo	162	334	140	280	119	250
2.	Bezdomność	10	10	8	8	10	11
3.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	28	133	29	135	33	162
4.	Bezrobocie	134	342	105	259	106	276
5.	Niepełnosprawność	101	214	78	160	74	174
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	74	142	64	121	68	137
7.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	26	86	35	110	33	117
8.	Przemoc domowa	9	35	6	25	6	22
9.	Alkoholizm	34	57	30	49	29	41
10.	Narkomania	2	2	1	1	3	3
11.	Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	5	6	7	6	10
12.	Zdarzenie losowe	2	6	1	5	0	0
13.	Kłęska żywiołowa lub ekologiczna.	16	51	6	17	0	0

Źródło: dane statystyczne z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim z lat 2021-2023.

Z danych ujętych w tabeli nr 4 wynika, że pomoc udzielana była rodzinom w szczególności z powodu: bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, alkoholizmu, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Bezrobocie i niepełnosprawność to główne przyczyny korzystania ze świadczeń pomocy społecznej. Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystających z pomocy społecznej na przestrzeni ostatnich trzech lat uległa nieznacznemu zmniejszeniu.

W latach 2022 i 2023 liczba rodzin doznających przemocy domowej korzystających ze świadczeń pomocy społecznej utrzymywała się na takim samym poziomie. Natomiast zmalała w porównaniu do roku 2021.

Asystent rodziny

Gmina ustawowo zobowiązana jest do realizacji zadań z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim wspiera rodziny znajdujące się w kryzysie, przeżywające problemy opiekuńczo-wychowawcze przydzielając im asystenta rodziny. Pomoc asystenta rodziny realizowana jest za zgodą rodziny. Asystent rodziny przez pewien czas wspiera rodzinę, aby w przyszłości sama potrafiła pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowywania dzieci. Do obowiązków asystenta rodziny należy m.in. współpraca z zespołem interdyscyplinarnym. Asystent rodziny może być powołany do składu grupy-diagnostyczno pomocowej realizującej działania pomocowe.

Tabela nr 5. Liczba rodzin do których skierowano asystenta rodziny.

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin do których skierowano asystenta rodziny	21	16	13
Liczba dzieci w rodzinach do których skierowano pomoc asystenta rodziny	30	26	24

Źródło: dane statystyczne z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim z lat 2021-2023.

Z analizy danych zawartych w tabeli nr 5 wynika, iż ilość rodzin do których została skierowana pomoc w postaci asystenta rodziny była najwyższa 2021 r. W latach 2022r. i 2023 r. nastąpił spadek liczby rodzin objętych asystenturą rodzin. Powodem było osiągnięcie samodzielności i stabilizacji życiowej przez część rodzin. W związku z czym asystent rodziny zakończył pracę w tych rodzinach.

Świetlica Socjoterapeutyczna zapewnia 50 miejsc dla dzieci dysfunkcyjnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Do Świetlicy Socjoterapeutycznej w Kowalewie Pomorskim podległej Miejsko Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim kierowane są dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym. Problemy występujące w rodzinach najczęściej przyczyniają się do występowania przemocy domowej. Istotne jest więc minimalizowanie oraz zapobieganie szkodom spowodowanym występowaniem problemu przemocy domowej. W Świetlicy Socjoterapeutycznej prowadzone są zajęcia profilaktyczne. Celem tych zajęć jest rozwijanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, zwłaszcza ze złością, uświadomienie wychowankom odpowiedzialności za własne czyny, kształtowanie postaw, wrażliwości na drugiego człowieka, rozwijanie umiejętności rozpoznawania zagrażających sytuacji w tym przemocy, uświadomienie co to jest agresja i pokazanie jej przyczyn.

Tabela nr 6 . Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia do Świetlicy Socjoterapeutycznej.

Rok	2021	2022	2023
Liczba dzieci uczęszczających na zajęcia do Świetlicy Socjoterapeutycznej	44	49	53

Źródło: dane statystyczne z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim z lat 2021-2023.

W latach 2021 do 2023 liczba dzieci korzystających z zajęć w Świetlicy Socjoterapeutycznej w Kowalewie Pomorskim była najniższa w 2021r. ze względu zachowanie reżimu sanitarnego w odniesieniu do trwającego stanu epidemicznego w Polsce. Zgodnie z wytycznymi zajęcia edukacyjne w placówkach wsparcia dziennego były zawieszane do miesiąca maja 2021r. W 2023 r. odnotowano wzrost dzieci uczęszczających do Świetlicy. (tabela nr 6).

Dzienny Dom Pobytu w Kowalewie Pomorskim dysponuje 24 miejscami. Placówka świadczy usługi bytowe, opiekuńcze i wspomagające osobom niesamodzielnym, które ze względu na wiek , stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają pomocy w codziennym funkcjonowaniu.

Tabela nr 7. Liczba osób korzystających ze wsparcia Dziennego Domu Pobytu.

Rok	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających ze wsparcia Dziennego Domu Pobytu	20	30	36

Źródło: dane statystyczne z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim z lat 2021-2023

Z danych wynika, że w latach 2022 - 2023 osoby przyjęte do DDP rezygnowały z pobytu z przyczyn zdrowotnych. W ich miejsce przyjmowane były osoby oczekujące na skierowanie. Liczba korzystających w danym turnusie nie przekraczała 24 uczestników.

2. Skala zjawiska przemocy domowej w latach 2021 -2023 w Gminie Kowalewo Pomorskie .

Skalę zjawiska przemocy domowej trudno oszacować, gdyż nie wszystkie przypadki są zgłaszane służbom zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy domowej głównie z powodu strachu, wstydu.

W celu oszacowania skali zjawiska przemocy domowej w gminie Kowalewo Pomorskie i ukazania problemu posłużyły dane gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim, Komendę Powiatową Policji w Golubiu-Dobrzyniu, Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu, Prokuraturę Rejonową w Golubiu-Dobrzyniu.

Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim.

Zespół Interdyscyplinarny stanowi najważniejszy element gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej. Ma on na celu skupienie przedstawicieli instytucji, organizacji i służb z terenu gminy, których wspólne działania mogą kompleksowo przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy domowej i stworzenia systemu wsparcia dla osób i rodzin doznających przemocy.

W gminie Kowalewo Pomorskie od 2011 r. funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w skład którego wchodzi przedstawiciele pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, prokuratury, organizacji pozarządowych oraz kuratorów. Wprowadzone w 2023 r. zmiany do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej spowodowały konieczność powołania nowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim i odwołania dotychczas funkcjonującego. Zespół działa na zasadach określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej i regulaminie określającym warunki funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-pomocowych stanowiący załącznik do Uchwały nr 1/2023 Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim z dnia 20.09.2023 r.

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim został powołany Zarządzeniem nr 116/2023 Burmistrza Miasta Kowalewo Pomorskie z dnia 11.09.2023 r. w sprawie powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim.

Zgodnie z art. 9b ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;

- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Grupy diagnostyczno -pomocowe

Zgodnie z art. 9b ust. 8 do zadań grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Dane liczbowe dotyczące skali zjawiska przemocy domowej w okresie od 2021r. do 2023r. przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Tabela nr 8. Liczba formularzy „Niebieska Karta – A” przekazanych przez podmioty do Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim.

Rok	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	24	23	21
w tym założonych przez policję	20	18	17
w tym założonych przez pomoc społeczną	4	4	4
w tym założonych przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych	0	0	0
w tym założonych przez ochronę zdrowia	0	1	0
w tym założonych przez oświatę	0	0	0

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim w latach 2021– 2023.

Szczegółowe dane dotyczące liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty” przez przedstawicieli uprawnionych podmiotów na przestrzeni lat 2021-2023 przedstawia tabela nr 8.

Z posiadanych danych wynika, iż do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim wpłynęło łącznie 68 „Niebieskich Kart-A”. Przeważająca ilość formularzy „Niebieska Karta-A” sporządzana była przez funkcjonariuszy policji podczas interwencji domowych 55 razy, następnie przez pracowników socjalnych 12 razy, służbę zdrowia 1 raz. Natomiast przedstawiciele oświaty i gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych w latach 2021-2023 nie wdrożyli procedury „Niebieskie Karty”. Przedstawione dane wskazują, że w okresie badanym ilość wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” maleje.

Tabela nr 9. Liczba wypełnionych formularzy „ Niebieska Karta – A, C, D” w latach 2021-2023 .

Rok	2021	2022	2023
Liczba sporządzonych formularzy NK przekazanych do przewodniczącego ZI formularz -A	24	23	21
Liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta-A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”	1	3	2
Liczba sporządzonych formularzy NK formularz – C	22	22	18
Liczba sporządzonych formularzy NK formularz – D	11	19	16
Liczba rodzin objętych procedurą NK w roku sprawozdawczym tj. wszczętych w roku sprawozdawczym i realizowanych z lat poprzednich	38	37	38
Liczba osób w rodzinach objętych procedurą „ Niebieskie Karty”	134	134	119
Liczba zakończonych procedur ze względu na ustanie przemocy	19	14	23
Liczba zakończonych procedur ze względu na brak zasadności	6	3	6

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim w latach 2021 – 2023.

Część procedur „Niebieskie Karty” była kontynuowana z lat poprzednich. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - C” oraz „ Niebieskich Kart -D” dotyczy spraw wszczętych w danym roku. Liczba sporządzonych formularzy zależy jest od współpracy osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową. Zdarzało się, że osoby nie zgłaszały się na spotkania grupy roboczej/ grupy diagnostyczno-pomocowej lub zamieszkiwały poza terenem gminy bądź przebywały w zakładach karnych. Większa część procedur „Niebieskie Karty” wszczynana była zasadnie i realizowana przez grupy robocze/ grupy diagnostyczno-pomocowe.

Tabela nr 10. Liczba osób ze względu na wiek, płeć i niepełnosprawność pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej w rodzinach, w których wszczęta była procedura „Niebieskie Karty”.

Rok	Liczba rodzin w których wszczęto procedurę	w tym liczba rodzin w których wychowywane są dzieci	Liczba osób doznających przemocy ogółem	Kobiety doznające przemocy w tym: - starsze - niepełnosprawne	Mężczyźni doznający przemocy w tym: - starsi - niepełnosprawni	Liczba dzieci w rodzinach w których wszczęto procedurę NK (w tym ujęte w NK jako doznające przemocy)
2021	22	13	37	19 w tym starsze - 1 niepełnosprawne - 2	4 w tym starsi - 1 niepełnosprawni- 0	30 (14) w tym niepełnosprawne 1
2022	23	13	32	16 w tym starsze - 4 niepełnosprawne - 0	7 w tym starsi - 2 niepełnosprawni- 2	20 (9) w tym niepełnosprawne 0
2023	21	10	26	14 w tym starsze - 1 niepełnosprawne - 1	3 w tym starsi - 1 niepełnosprawni- 2	16 (9) w tym niepełnosprawne 0

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim w latach 2021- 2023.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się m.in. dysproporcją sił, dlatego dotyka osoby słabsze. Przeważnie są to kobiety, dzieci, osoby starsze lub niepełnosprawne. W tabeli nr 10 ujęto dane dotyczące liczby osób pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej ze względu na wiek, płeć, niepełnosprawność. Z danych tych można wywnioskować, że od 2023 r. liczba osób doznających przemocy domowej zmalała. W okresie badanym pokrzywdzonych było 10 osób starszych i 7 osób niepełnosprawnych.

Analizując dane można stwierdzić, że przemoc w rodzinie w większości dotyka kobiet w wieku aktywności zawodowej i ich dzieci.

Tabela nr 11. Liczba osób zamieszkałych na terenie gminy Kowalewo Pom. stosujących przemoc domową w rodzinach, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.

Rok	Liczba rodzin w których wszczęto procedurę	Liczba osób stosujących przemoc domową (w tym kobiet)	Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu (w tym kobiet)	udział osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu do ogółu liczby osób stosujących przemoc domową
1	2	3	4	5 porównanie danych z poz. 4 i poz. 3
2021	22	18 (1)	15 (0)	83,33 %
2022	23	23 (4)	16 (1)	69,56 %
2023	21	21 (2)	19 (2)	90,48 %

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pom. w latach 2021- 2023.

Na występowanie przemocy domowej ma wpływ wiele różnych czynników. Prawdopodobieństwo jej wystąpienia zwiększa m.in. alkohol. Osoby pod wpływem alkoholu mają ograniczoną możliwość kontroli własnego zachowania.

Analizując dane zawarte w tabeli nr 11, pozyskane z Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim należy stwierdzić, że w gminie Kowalewo Pomorskie w przeważającej większości przypadków do przemocy domowej dochodzi, gdy osoba stosująca przemoc domową jest pod wpływem alkoholu. Udział osób stosujących przemoc pod wpływem alkoholu w ogólnej liczbie prawdopodobnych sprawców przemocy wzrósł w 2023 r. w porównaniu do lat 2021 i 2022.

Z analizy danych wynika, że na terenie gminy Kowalewo Pomorskie osobami najczęściej stosującymi przemoc byli mężczyźni. Liczba wszczętych procedur nie jest tożsama z liczbą osób, które stosowały przemoc domową. Niektóre osoby stosujące przemoc domową zamieszkiwały poza terenem gminy Kowalewo Pomorskie. Wówczas działania wobec nich podejmowane były przez zespół interdyscyplinarny właściwy dla ich miejsca zamieszkania. Zdecydowana większość osób stosowała przemoc domową pod działaniem alkoholu.

Tabela nr 12. Formy przemocy - liczba przypadków poszczególnych rodzajów przemocy w rodzinach, w których w danym roku wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.

Rodzaj przemocy 2021 r.	wobec osób dorosłych	wobec dzieci	rodzaj przemocy 2022 r.	wobec osób dorosłych	wobec dzieci	rodzaj przemocy 2023 r.	wobec osób dorosłych	wobec dzieci
Przemoc fizyczna	18	8	Przemoc fizyczna	17	2	Przemoc fizyczna	15	4
Przemoc psychiczna	21	12	Przemoc psychiczna	23	9	Przemoc psychiczna	14	9
Przemoc seksualna	0	0	Przemoc seksualna	0	0	Przemoc seksualna	0	1
zaniedbanie	0	1	zaniedbanie	0	0	zaniedbanie	0	1
Ogółem liczba osób doznających przemocy	23	14	Ogółem liczba osób	23	9	Ogółem liczba osób	16	9

Źródło: dane pozyskane z dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim w latach 2021- 2023.

Przemoc w rodzinie może przyjmować różne formy: fizyczną, psychiczną, ekonomiczną, seksualną, zaniedbanie. W okresie od 2021 r. do 2023 r. nie odnotowano przemocy ekonomicznej. Jak pokazuje tabela nr 12 przemoc fizyczna i psychiczna dominują w liczbie przypadków, w których była wszczęta procedura „Niebieskie Karty”. W analizowanym okresie odnotowano przemoc-zaniedbanie wobec 2 dzieci oraz przemoc seksualną wobec 1 dziecka. Liczba „ogółem” nie stanowi sumy, każda z osób może doświadczać wielu form przemocy.

Tabela nr 13. Liczba prowadzonych i zakończonych w danym roku procedur oraz liczba posiedzeń grup roboczych i diagnostyczno-pomocowych.

Rok	Liczba procedur (liczba rodzin w których realizowano procedurę)	Liczba zakończonych procedur z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej.	Liczba zakończonych procedur z powodu rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.	Liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego
2021	41 (38 rodzin)	19	6	137	4
2022	38 (37 rodzin)	14	3	127	4
2023	42 (38 rodzin)	23	6	143	4

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim w latach 2021-2023.

Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim powoływał do pracy z rodzinami grupy robocze oraz grupy diagnostyczno-pomocowe od 20.09.2023 r. tj. z dniem funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim powołanego zgodnie z nowelizacją w 2023 r. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, które corocznie zajmowały się nie tylko rodzinami, w których w danym roku była wszczęta procedura „Niebieskie Karty”, ale również rodzinami w których procedura „Niebieskie Karty” została wszczęta w minionych latach. Grupy robocze/grupy diagnostyczno-pomocowe w trakcie realizowanej procedury spotykały się w celu sporządzenia „ Niebieskiej Karty-C”, „Niebieskiej Karty -D”, okresowej oceny sytuacji osoby doznającej przemocy domowej, zakończenia realizacji procedury „Niebieskie Karty”. W 2023 r. odbyło się najwięcej spotkań grup. Praca interdyscyplinarna prowadzona była w 2021 r. w 38 rodzinach, w 2022 r. w 37 rodzinach, w 2023 r. w 38 rodzinach. W tym okresie grupy spotkały się 407 razy. Rozbieżność liczby procedur „ Niebieskie Karty ” z liczbą rodzin objętych procedurą „ Niebieskie Karty ” wynika z faktu, iż w jednej rodzinie wystąpiło kilka aktów przemocy.

Tabela nr 14. Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”, korzystających ze wsparcia asystenta rodziny.

Rok	Liczba rodzin, w których realizowano procedurę „Niebieskie Karty”	w tym liczba rodzin z dziećmi, w których realizowano procedurę „Niebieskie Karty”	w tym liczba rodzin dotkniętych przemocą korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	ogólna liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny	udział liczby rodzin, w których realizowano procedurę „Niebieskie Karty” korzystających ze wsparcia asystenta rodziny do ogółu liczby rodzin z dziećmi, w których realizowana była procedura „Niebieskie Karty”
1	2	3	4	5	6 (porównanie danych z tabeli: poz. 3 i poz. 4)
2021	38	23	13	21	56,5 %
2022	37	21	7	16	33,3 %
2023	38	17	4	13	23,5 %

Źródło: dane z Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom oraz sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim w latach 2021-2023.

W tabeli nr 14 przedstawiono zakres wsparcia udzielonego rodzinom w formie asystenta rodziny. Porównując lata 2021-2023 można wywnioskować, że udział rodzin z dziećmi objętych procedurą „ Niebieskie Karty” i korzystających ze wsparcia asystenta rodziny w ogólnej liczbie rodzin z dziećmi, w których prawdopodobnie dochodzi do przemocy zmniejsza się. Porównując lata 2021-2023 można wywnioskować, że w 2021 r. ponad 50% rodzin z dziećmi w których dochodziło do przemocy domowej uzyskało wsparcie asystenta rodziny. Natomiast w latach 2022 i 2023 nastąpił znaczny spadek ilości rodzin uwikłanych w przemoc domową.

Tabela nr 15. Działania podejmowane wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

Rok	Liczba rodzin, w których w danym roku sprawozdawczy m wszczęta została procedura „Niebieskie Karty”	Liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy wobec, których realizowano procedurę : „Niebieskie Karty” (w tym kobiet)	Liczba zawiadomień o podejrzeniu stosowania przemocy złożonych do organów ścigania przez:		Liczba przekazanych przez członków grup diagnostyczno-pomocowych wniosków do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację dziecka
			- osoby, które przy wykonywaniu obowiązków służbowych powzięły informacje o przemocy	- osoby doznające przemocy	
2021	22	18 (1)	2	10	6
2022	23	23 (4)	2	8	5
2023	21	21 (2)	2	8	10

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim za lata 2021- 2023.

Pracownicy socjalni jako członkowie grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych zawiadamiali sądy rodzinne o sytuacji dzieci wychowywanych w rodzinach, w których występuje przemoc. W 2023 r. nastąpił wzrost liczby złożonych do sądu wniosków o wgląd w sytuację dziecka. W roku 2023 funkcjonariusze policji również zawiadamiali sądy rodzinne o sytuacji dzieci w rodzinach, w których dochodziło do przemocy. Z danych gromadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim ustalono, że tylko nieliczne osoby zdecydowały się na złożenie zawiadomienia o doznawaniu przemocy.

Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu

Komenda Powiatowa Policji w Golubiu Dobrzyniu, Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim odgrywa istotną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej. Przedstawiciel Policji wchodzi w skład zespołu interdyscyplinarnego. Funkcjonariusze Policji są uprawnieni do wszczynania procedury „ Niebieskie Karty”. Dzielnicowi wchodzi obowiązkowo w skład grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do pracy z poszczególnymi rodzinami. Szczególnie zobowiązani są do pracy z osobami stosującymi przemoc domową. W trakcie interwencji funkcjonariusz policji udziela osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w razie potrzeby organizuje pomoc medyczną, przeprowadza z osobą stosującą przemoc rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad rodziną. Policjanci mają obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa m.in. wykonują czynności zatrzymania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego. W dniu 30 listopada 2020 r. weszły

w życie nakazy ochrony osób doznających przemocy domowej wynikające z art. 15 aa ustawy o policji. Policjanci nabyli uprawnienia do wydawania określonych nakazów i zakazów wobec osoby stwarzającej zagrożenia dla życia lub zdrowia osoby dotkniętej przemocą domową tj. czternastodniowego nakazu opuszczenia miejsca zamieszkania przez osobę stosującą przemoc domową oraz zakazu zbliżania się do miejsca zamieszkania. Od 15.08.2023 r. zakres wprowadzenia nakazów ochrony został rozszerzony. Policjant ma prawo wydania wobec osoby stosującej przemoc domową w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej zakaz zbliżania się na wyrażoną w metrach odległość lub zakaz kontaktowania się oraz zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, obiektu sportowego, miejsca pracy. Funkcjonariusze policji uczestniczą w procedurze zapewnienia przez pracownika socjalnego ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu przedstawiają informacje na temat interwencji policji związanych z awanturami domowymi, ilości zatrzymanych sprawców przemocy, (tabela nr 15). Od 2019r. w powiecie golubsko-dobrzyńskim każda interwencja policji związana z uzasadnionym podejrzeniem przemocy domowej, w której wszczęto jednocześnie procedurę „Niebieskie Karty” kończy się przybyciem do miejsca interwencji policjantów z Wydziału Kryminalnego Komendy Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu. Powyższe umożliwia osobie doznającej przemocy domowej złożenie zawiadomienia o przemocę.

Tabela nr 16. Interwencje domowe podejmowane przez funkcjonariuszy policji na terenie gminy Kowalewo Pomorskie.

Rok	Liczba interwencji domowych	w tym liczba interwencji z użyciem przemocy domowej	Liczba osób zatrzymanych, wobec których istniało podejrzenie o stosowanie przemocy art.15 a ustawy o policji
2021	131	20	0
2022	130	19	6
2023	138	18	8

Źródło: dane pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Golubiu- Dobrzyniu za lata 2021- 2023.

W analizowanym okresie największy wskaźnik procentowy tj. około 15 % interwencji domowych to interwencje z użyciem przemocy domowej miał miejsce w roku 2021. Liczba osób zatrzymanych z art. 15 a ustawy o policji ma tendencję wzrostową.

Prokuratura Rejonowa w Golubiu-Dobrzyniu

Przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim m.in. za: znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny - art. 207 k.k.

W przypadku podejrzenia przestępstwa związanego z przemocą domową prokuratura ma obowiązek:

- wszcząć postępowanie przygotowawcze mające na celu sprawdzenie, czy popełniono przestępstwo, zlecić zebranie i zabezpieczenie dowodów, zlecić ujęcie sprawcy,
- zastosować środek zapobiegawczy wobec sprawcy przemocy w postaci np. dozoru policyjnego, zakazu kontaktowania się z pokrzywdzoną/ym, nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną/ym lub wystąpić do sądu z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania.

W zależności od oceny materiału dowodowego postępowanie przygotowawcze może zakończyć się skierowaniem do sądu aktu skarżenia lub umorzeniem postępowania. Prokurator występuje w roli oskarżyciela publicznego przed sądem.

Zgodnie z art. 9a ust.5 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej prokuratorzy mogą wchodzić w skład zespołów interdyscyplinarnych.

Tabela nr 17. Postępowanie w sprawie popełniania przestępstwa z art. 207 k.k.

Rok	Ilość wszczętych postępowań w związku z art. 207 k.k.	Postępowania zakończone skierowaniem do Sądu	Postępowania zakończone umorzeniem postępowania	Wyroki skazujące	Zastosowane środki zapobiegawcze	
2021	10	7	2	2	dozory Policji	7
					nakazy opuszczenia lokalu mieszkalnego	6
					tymczasowe aresztowania	1
2022	5	4	1	4	dozory Policji	3
					nakazy opuszczenia lokalu mieszkalnego	3
					tymczasowe aresztowania	0
2023	4	2	2	0	dozory Policji	1
					nakazy opuszczenia lokalu mieszkalnego	1
					tymczasowe aresztowania	0

Źródło: dane pozyskane z Prokuratury Rejonowej w Golubiu-Dobrzyniu za lata 2021- 2023.

Diagnozę problemu przemocy sporządzono na podstawie danych otrzymanych z Prokuratury Rejonowej w Golubiu-Dobrzyniu (tabela nr 17). Analizując dane należy stwierdzić, że na przestrzeni 3 lat, od 2022 r. liczba wszczętych postępowań miała tendencję malejącą. W 2021r. 80 % wszczętych spraw zakończyło się skierowaniem przez Prokuraturę aktu oskarżenia wobec osób stosujących przemoc do Sądu. Prokurator zastosował środek zapobiegawczy w postaci: nakazu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzoną/ym.

Najwięcej dozorów policji wydanych zostało w 2021 r. Jedna z osób stosujących przemoc domową została tymczasowo aresztowana.

W roku 2021 złożono najwięcej zawiadomień o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej. Liczba składanych zawiadomień nie jest tożsama z ilością osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy.

Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu

Sądy prowadzą postępowania w sprawach m.in. badania sytuacji rodzinnej, wymierzania sprawiedliwości, nakładania środków probacyjnych, wydają postanowienia nakazujące osobie stosującej przemoc opuszczenie wspólnie zajmowanego lokalu mieszkalnego.

Kuratorzy dla dorosłych oraz rodzinni funkcjonujący w strukturach Sądu Rejonowego w Golubiu-Dobrzyniu są ważnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób pokrzywdzonych m.in. w zakresie monitorowania sytuacji dziecka, nadzorowania przebiegu orzeczonej kary. Sprawując dozory nad skazanymi, mają bezpośredni wpływ na ich sytuację prawną (składanie wniosków w sprawie zmiany orzeczenia).

Kuratorzy zawodowi lub wskazany przez kierownika zespołu kuratorskiej służby sądowej społeczny kurator sądowy – w sprawach osób stosujących przemoc domową, pozostających pod dozorem lub nadzorem kuratora sądowego powoływani są do składu grupy diagnostyczno-pomocowej. Kurator sądowy obligatoryjnie powoływany jest do składu zespołu interdyscyplinarnego.

Tabela nr 18. Dane dotyczące wydanych wyroków z art. 207 k.k., środków probacyjnych oraz postanowień odnośnie wydania zarządzeń opiekuńczych i nadzoru kuratora.

Lata	Liczba osób, które zostały skazane wyrokiem Sądu Rejonowego w Golubiu-Dobrzyniu z art. 207 k.k.,	Liczba osób wobec, których zastosowano środki probacyjne celem przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba osób, którym sąd rodzinny :		Liczba rodzin objętych nadzorem kuratora w wyniku wydania zarządzeń opiekuńczo wychowawczych.
			ograniczył władzę rodzicielską	pozbawił władzy rodzicielskiej	
2021-2023	19	9	20	11	17

Źródło: dane pozyskane z Sądu Rejonowego w Golubiu-Dobrzyniu za lata 2021-2023.

Dane ujęte w tabeli nr 18 obejmują okres sprawozdawczy z lat 2021-2023. Trudno więc ocenić czy zagadnienie miało tendencję malejącą czy wzrostową.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim.

Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin w Kowalewie Pomorskim.

Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili

popęnienia czynu jest pod wpływem alkoholu, który osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w skład której wchodzi przedstawiciele ośrodka pomocy społecznej, oświaty, policji m.in. inicjuje działania w zakresie:

- zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, współuzależnionych i zagrożonych uzależnieniami,
- zapewnienia rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Podjęte czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

W Kowalewie Pomorskim funkcjonuje Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin. W ramach działalności Punktu dyżur pełni terapeuta, który udziela osobom uzależnionym od alkoholu, narkotyków i osobom współuzależnionym pomocy w formie terapeutycznej, edukacyjnej i informacyjnej.

Przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych powoływany jest do składu zespołu interdyscyplinarnego, może być powołany do składu grupy diagnostyczno-pomocowej. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej może wszcząć procedurę „Niebieskie Karty”.

Mieszkańcy gminy Kowalewo Pomorskie tj. dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym (w tym współuzależnieni /DDA), a szczególnie osoby doznające przemocy domowej mają możliwość uzyskania porad psychologicznych.

Psycholog i terapeuta udzielają porad w siedzibie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim.

Dane liczbowe dotyczące działań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i poradnictwa psychologicznego przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela nr 19. Liczba wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, liczba osób korzystających z porad specjalisty zatrudnionego w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin w Kowalewie Pomorskim.

Rok	2021	2022	2023
Liczba wniosków, które wpłynęły do GKRPA w Kowalewie Pom. odnośnie przeprowadzenia rozmowy interwencyjno-motywującej	34	44	47
Liczba osób, w stosunku do których GKRPA podjęła działania zmierzające do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	3	3	4
Liczba kobiet z problemem alkoholowym	5	9	12
Liczba mężczyzn z problemem alkoholowym	29	35	35
Liczba osób korzystających ze wsparcia terapeuty do spraw uzależnień w tym kobiet	60 w tym 19 kobiet	60 w tym 21 kobiet	67 w tym 20 kobiet

Źródło : dane pozyskane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim za lata 2021- 2023.

Z analizy danych zawartych w tabeli nr 19 można stwierdzić, że od 2022 r. nastąpił wzrost liczby wniosków, które wpłynęły do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim. Liczba osób z problemem alkoholowym, które korzystały z porad udzielonych przez specjalistę - terapeutę do spraw uzależnień nieco wzrosła w 2023 r.

Tabela nr 20. Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego.

Rok	Liczba osób które skorzystały z porad psychologa zatrudnionego przez Gminę Kowalewo Pomorskie	w tym liczba osób objętych procedurą „Niebieskie Karty”, które zgłaszały się do psychologa
2021	32	9
2022	27	12
2023	21	5

Źródło: sprawozdania z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim oraz dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim za lata 2021- 2023.

Tabela nr 20 przedstawia liczbę osób, które skorzystały z porad psychologicznych. Z danych wynika, że nie wszystkie osoby doświadczające przemocy korzystały ze wsparcia psychologicznego.

Placówki Ochrony Zdrowia

Na terenie gminy Kowalewo Pomorskie funkcjonują placówki systemu ochrony zdrowia NZOZ „Eskulap” oraz NZOZ „PRO VITA” sp. cywilna. Stanowią zasoby instytucjonalne, które współpracują w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Ich zadaniem jest diagnoza sytuacji w rodzinie podczas wywiadu lekarskiego, obowiązek reagowania w sytuacji, gdy istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa tj. zawiadomienie organów ścigania, składanie do sądu rodzinnego wniosków o wgląd w sytuację rodziny w przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dzieci, wystawianie zaświadczeń lekarskich o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, uruchomienie procedury „Niebieskie Karty”, udział w procedurze zapewnienia przez pracownika socjalnego ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej (zgodnie z art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej). Przedstawiciel służby zdrowia powoływany jest do składu zespołu interdyscyplinarnego, grupy diagnostyczno-pomocowej.

W okresie sprawozdawczym nie zaistniał przypadek zapewnienia ochrony dziecku na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W diagnozowanym okresie celem zapewnienia bezpieczeństwa dziecku, wobec którego istniało podejrzenie, że jest dotknięte przemocą domową, w 2023 r. Policja umieściła 1 dziecko w Rodzinnym Domu Dziecka.

W diagnozie zjawiska przemocy domowej ujęte zostały dane liczbowe i kluczowe podmioty wraz z obszarami ich działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Osoby doznające przemocy domowej lub zagrożone przemocą domową mieszkające w gminie Kowalewo Pomorskie mogą korzystać również ze wsparcia instytucjonalnego podmiotów działających na obszarze powiatu golubsko-dobrzyńskiego:

1. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu-Dobrzyniu,
2. Fundacji DIES -MEI Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Golubiu-Dobrzyniu,
3. Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Golubiu-Dobrzyniu,
4. Kujawsko Pomorskiego Centrum Wsparcia Psychologicznego w Golubiu-Dobrzyniu, ul. Sokołowska 38,
5. Poradni Zdrowia Psychicznego w Golubiu-Dobrzyniu,
6. Poradni Leczenia Uzależnień w Golubiu-Dobrzyniu,

oraz instrumentów pomocowych i sieci wsparcia jak: media, Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia”, „Niebieska Linia” – Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Dziecięcý telefon zaufania - Rzecznik Praw Dziecka.

Dane zawarte w tabelach odzwierciedlają skalę ujawniania zjawiska przemocy domowej i podejmowania dalszych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim w okresie badanym spotykał się **12** razy. Odbyło się łącznie 407 spotkań grup roboczych/ diagnostyczno-pomocowych. Do przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim wpłynęło ogółem **68** „Niebieskich Kart-A”

wszczynających procedurę, jako zawiadomienie o występowaniu przemocy domowej, z czego założone przez: policję – 55 kart , pracowników socjalnych- 12 kart, służbę zdrowia -1 karta.

Praca interdyscyplinarna w okresie trzech ostatnich lat prowadzona była ogółem w 66 rodzinach w tym 36 rodzinach, w których wychowywane były dzieci.

W wyniku przemocy domowej poszkodowanych zostało 95 osób (wykazanych w Niebieskiej Karcie -A”) w tym:

- 49 kobiet
- 14 mężczyzn
- 32 dzieci .

Osobami wobec których istniało podejrzenie, że stosowały przemoc byli głównie mężczyźni - małżonkowie i partnerzy, ojcowie , a osobami doznającymi przemocy kobiety.

W większości przypadków przemoc występowała wobec osób w wieku aktywności zawodowej, ale również w znacznej liczbie odnotowano przemoc wobec dzieci, w mniejszym stopniu wobec osób w wieku podeszłym, niepełnosprawnych. Najczęstszą okolicznością towarzyszącą aktom przemocy był alkohol. W latach 2021 -2023 problem ten ogółem dotyczył 50 osób stosujących przemoc z 66 rodzin, w których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”.

W okresie sprawozdawczym grupy realizowały również 17 procedur „Niebieska Karta” wszczętych w latach 2018-2020.

W przypadku wdrożenia w rodzinie procedury „Niebieskie Karty” grupy diagnostyczno-pomocowe / uprzednio grupy robocze każdorazowo podejmowały szereg działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa osobom doznającym przemocy domowej. Wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy podejmowane były działania interdyscyplinarne. Osoby motywowane były do zgłoszenia się do terapeuty do spraw uzależnień w Punkcie Informacyjno Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin w Kowalewie Pomorskim, podjęcia leczenia uzależnień. W stosunku do niektórych osób uzależnionych od alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim podjęła działania zmierzające do orzeczenia o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu uzależnień.

Najczęściej stosowaną formą przemocy w rodzinie była przemoc fizyczna i psychiczna. Przypadki przemocy odbywały się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami przeważnie byli członkowie rodziny.

Osoby doznające przemocy miały możliwość skorzystania z poradnictwa m.in. psychologicznego, prawnego, socjalnego, pedagogicznego, rodzinnego.

Od 2019 r. Gmina Kowalewo Pomorskie zatrudnia psychologa udzielającego bezpłatnych porad osobom współuzależnionym od alkoholu oraz osobom doznającym przemocy domowej. Ze wsparcia psychologicznego osoby doznające przemocy korzystały również w Poradni Psychologicznej w Golubiu-Dobrzyniu, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Golubiu-Dobrzyniu, Kujawsko-Pomorskiej „Niebieskiej Linii” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie mieszczącej się w Toruniu przy ul. M. Skłodowskiej-Curie oraz Fundacji DIES MEI Lokalny Punkt Pomocy Pokrzywdzonym Przystępstwem w Golubiu-Dobrzyniu. Dzieci zagrożone przemocą i doznające przemocy uzyskiwały wsparcie psychologiczno- pedagogiczne w szkołach podstawowych z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie lub Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Golubiu-Dobrzyniu oraz Poradni Wsparcia Psychologicznego Dzieci i Młodzieży Centrum Medycznego OPTIMA-CARE oddział w Wąbrzeźnie. Pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny

zatrudnieni w Miejsko Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim udzielali wsparcia socjalnego i rodzinnego.

W okresie sprawozdawczym mieszkańcy gminy Kowalewo Pomorskie mieli możliwości skorzystania z poradnictwa rodzinnego w ramach funkcjonowania Specjalistycznej Poradni Rodzinnej „Nadzieja” z siedzibą w Grudziądzu. Punkt poradnictwa mieścił się w siedzibie Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim. Problemy z jakimi się zgłaszali mieszkańcy to uzależnienia, przemoc domowa, problemy małżeńskie i rodzinne.

Prowadzone działania lokalne jak i ogólnopolskie związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej w większości przypadków powodują zmianę świadomości społecznej m.in. zwiększają gotowość domniemych ofiar przemocy domowej do ujawnienia przemy. Osoby wobec, których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy jak i świadkowie przemocy chętnie rozmawiali o problemach w rodzinie, większość z nich współpracowała z członkami grupy roboczej/ grupy diagnostyczno-pomocowej. Natomiast nadal trudno jest im w tych sprawach zeznawać w sądzie. Jedynie bardzo zdeterminowane ofiary przemocy domowej zdecydowały się na przerwanie przemocy i złożyły zawiadomienie do organów ścigania. Z danych ujętych w diagnozie wynika, że tylko część osób doznających przemocy decyduje się na wsparcie psychologa. Nie wszystkie osoby podejrzane o stosowanie przemocy zgłaszały się na spotkania grup roboczych/ grup diagnostyczno-pomocowych.

W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej na terenie gminy Kowalewo Pomorskie konieczne jest podniesienie skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych. Działania te muszą być skierowane do ogółu społeczeństwa, ale przede wszystkim do osób bezpośrednio doznających przemocy domowej. Działania powinny zmierzać w kierunku podniesienia poziomu edukacji społeczeństwa, dostarczając wiedzy o zjawisku przemocy, sposobach radzenia sobie z problemami oraz gdzie szukać pomocy w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy. Skuteczne działania profilaktyczne w formie możliwości skorzystania ze szkoleń należy skierować również do grup zawodowych, które powinny reagować i być szczególnie wyczulone na objawy występowania przemocy domowej. Reasumując skuteczne zapobieganie przemocy domowej powinno być oparte na działaniach profilaktycznych, interwencyjnych, wspierających i działaniach informacyjno-edukacyjnych.

V. ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do :

1. mieszkańców Gminy Kowalewo Pomorskie, w tym osób zagrożonych przemocą domową;
2. osób doznających przemocy domowej,
3. osób stosujących przemoc domową,
4. świadków przemocy domowej,
5. przedstawiciele instytucji i służb zajmujących się zawodowo problemem przemocy domowej na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie.

VI. CELE PROGRAMU I SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU

1. Cel główny

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie .

2. Cele szczegółowe

Cele szczegółowe odnoszą się do całego systemu zapobiegania, zwalczania przemocy domowej i pomocy osobom doznającym przemocy domowej, tym samym stanowią strategię postępowania wobec problemu przemocy domowej. Program będzie realizowany przez Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim oraz wszystkie instytucje, organizacje zobligowane do podejmowania działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej z terenu gminy Kowalewo Pomorskie.

Cele szczegółowe Programu:

1. Zwiększenie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie kompleksowej pomocy i ochrony osób doznających przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.
4. Wzmacnianie kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i tym samym skuteczności ich działań.

Cel szczegółowy 1 . Zwiększenie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.			
Działania	Wskaźnik realizacji działań	Podmioty realizujące	Termin realizacji
Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie poprzez zbieranie i aktualizowanie informacji na temat rozmiarów problemu przemocy domowej na podstawie analizy „Niebieskich Kart” wpływających do Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pomorskim, statystyk policyjnych, Sądu, Prokuratury oraz danych z: Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Placówek Oświatowych , Ochrony Zdrowia.	- liczba opracowanych diagnoz skali zjawiska przemocy domowej w Gminie Kowalewo Pom.	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.	I półrocze corocznie
Przygotowanie materiałów informacyjnych i umieszczanie ich na stronie internetowej Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. zakładka Zespół Interdyscyplinarny	- liczba opracowanych informacji - liczba publikacji	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Zespół Interdyscyplinarny	2024-2030 corocznie

<p>(m.in. opracowanie i uaktualnianie informatora dotyczącego lokalnego systemu pomocy i wsparcia osób uwikłanych w zjawisko przemocy domowej, zamieszczenie linku strony internetowej www.niebieskalinia.kujawskopomorskie.pl w celu zwiększenia dostępu do Kujawsko-Pomorskiej Niebieskiej Linii dla mieszkańców gminy Kowalewo Pomorskie)</p>		w Kowalewie Pom.	
<p>Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (ulotek, plakatów, broszur) o przemocy domowej i możliwościach uzyskania pomocy</p>	<p>- liczba rozpowszechnionych ulotek, plakatów, broszur</p>	<p>Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>
<p>edukacja dzieci i młodzieży w zakresie skutków stosowania przemocy, promowania nieagresywnych zachowań, rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, skierowana do uczestników świetlicy socjoterapeutycznej (zajęcia warsztatowe z psychologiem) oraz dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół na terenie Gminy Kowalewo Pomorskie m.in. w ramach szkolnych programów profilaktycznych, (prowadzenie pogadanek, spektakli profilaktycznych, zajęć warsztatowych, prelekcji, prezentacji, udziału w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych promujących metody i działania służące przeciwdziałaniu przemocy domowej)</p>	<p>- liczba zajęć warsztatowych z psychologiem - liczba dzieci uczestniczących w warsztatach</p> <p>- liczba i rodzaje działań przeprowadzonych związanych z profilaktyką przemocy - liczba dzieci i młodzieży objętych działaniami profilaktycznymi</p>	<p>Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pom.</p> <p>Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Kowalewo Pom. Zespół Szkół w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p> <p>2024-2030 corocznie</p>
<p>prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy metod i kompetencji rodziców, opiekunów w rodzinach zagrożonych przemocą domową oraz w stosunku do grup ryzyka, m.in. kobiet w ciąży w tym małoletnich (spotkania z rodzicami w Szkołach</p>	<p>- liczba spotkań z rodzicami, - liczba osób uczestniczących w spotkaniach - liczba rodziców objętych indywidualną pracą - liczba osób, które ukończyły szkolenie „ Szkoła dla rodziców” -liczba wizyt patronażowych prowadzonych przez położne podstawowej opieki zdrowotnej</p>	<p>Szkoły Podstawowe z terenu Gminy Kowalewo Pom. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Golubiu-Dobrzyniu NZOZ „ESKULAP” w Kowalewie Pom. NZOZ „ PROVITA” w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>

Podstawowych, promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy, udział rodziców w zajęciach „Szkoly dla rodzica”, edukacja kobiet w ciąży przygotowująca do rodzicielstwa).			
nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, parafiami z terenu Gminy Kowalewo Pomorskie polegającej na prezentowaniu materiałów zawierających treści edukacyjne z zakresu przemocy domowej m.in. w formie broszur, plakatów, ulotek podczas prowadzonych imprez plenerowych lub innych przedsięwzięć.	- liczba podjętych inicjatyw przez Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej - liczba organizacji, parafii prowadzących edukację z zakresu zjawiska przemocy domowej - liczba i formy działań edukacyjnych	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie
nawiązanie współpracy z Zespołem Szkół w Kowalewie Pomorskim w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach programu nauk przedmażeńskich	- liczba osób którym udzielono informacji dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Zespół Szkół w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie

Cel szczegółowy 2 Zwiększenie kompleksowej pomocy i ochrony osób doznających przemocy domowej.			
Działania	Wskaźnik realizacji działań	Podmioty realizujące	Termin realizacji
Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	- liczba posiedzeń zespołu, - liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych -liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych o rozszerzonym składzie, - liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych	Przedstawiciele instytucji i podmiotów wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie
Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	- liczba wszczętych w danym roku procedur, - liczba kontynuowanych w danym roku procedur	Przedstawiciele: instytucji i podmiotów wchodzących w skład	2024-2030 corocznie

	<p>wszczętych w latach poprzedzający rok sprawozdawczy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - liczba wypełnionych formularzy „NK” dokumentujących kolejne zdarzenie przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”, - liczba osób objętych w danym roku działaniami ze względu na formę przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej, cyberprzemocy, -liczba wypełnionych formularzy – „NK-C” 	<p>Zespołu Interdyscyplinarnego w Kowalewie Pom. i członkowie grup diagnostyczno-pomocowych</p>	
<p>Rozpowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego ,prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób doznających przemocy domowej, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy domowej oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc</p>	<p>- liczba opracowanych materiałów informacyjnych</p>	<p>Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>
<p>Udzielanie profesjonalnego i skutecznego wsparcia osobom doznającym przemocy domowej w formie specjalistycznego poradnictwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba osób doznających przemocy z podziałem na wiek , płeć, niepełnosprawność - liczba osób objętych poradnictwem w tym: medycznym, psychologicznym, pedagogicznym, prawnym, socjalnym, zawodowym i rodzinnym 	<p>Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Urząd Miejski w Kowalewie Pom. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pom. Ochrona Zdrowia Organizacje pozarządowe</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>
<p>Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej całodobowego schronienia</p>	<p>- liczba osób doznających przemocy domowej, którym wydano skierowano do Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób</p>	<p>Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>

	Doznających Przemocy Domowej		
Zapewnienie ochrony dzieciom doznającym przemocy domowej w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z wykorzystaniem opracowanej dla Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim procedury postępowania pracowników socjalnych przy wykonywaniu czynności zapewnienia ochrony dziecku w razie zagrożenia jego życia lub zdrowia dziecka w związku z wystąpieniem przemocy domowej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w tym: <ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11Kk - liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej -liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej. - liczba zażaleń do sądu opiekuńczego na zapewnienie dziecku ochrony, o której mowa w art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej -liczba stwierdzonej przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony - liczba zawiadomień kierowanych do przełożonych osób, które dokonały czynności związanych z zapewnieniem ochrony dziecku o stwierdzeniu przez sąd bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości w trakcie zapewnienia dziecku ochrony 	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu Ochrona Zdrowia	2024-2030 corocznie
Wsparcie rodzin dotkniętych uzależnieniami , przemocą , bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w formie skierowania do rodziny asystenta rodziny lub skierowania dzieci do Świetlicy Socjoterapeutycznej	<ul style="list-style-type: none"> - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w tym : <ul style="list-style-type: none"> liczba rodzin w których realizowana jest procedura „Niebieskie Karty” - liczba dzieci uczęszczających do 	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie

	Świetlicy Socjoterapeutycznej w tym: liczba dzieci z rodzin, w których realizowana jest procedura „Niebieskie Karty”		
Podejmowanie działań umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkania z zasobu Gminy Kowalewo Pom.	- liczba lokali mieszkalnych przyznanych osobom doznającym przemocy domowej	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom. Urząd Miejski w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie
Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej	- liczba zakończonych procedur „ Niebieskie Karty” z uwagi na : - na ustanie przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej - rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań - liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „ Niebieskie Karty” oraz po opuszczeniu specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom. grupy diagnostyczno-pomocowe	2024-2030 corocznie
Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami świadczącymi pomoc ofiarom przemocy domowej celem zwiększenia efektywności świadczonej pomocy.	- liczba podjętych inicjatyw przez Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie

Cel szczegółowy 3 Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową.			
Działania	Wskaźnik realizacji działań	Podmioty realizujące	Termin realizacji
podjęmowanie działań interwencyjnych przez służby wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”	- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” - liczba sporządzonych „Niebieskich Kart- D” - liczba złożonych do organów ścigania zawiadomień o podejrzeniu przemocy, -liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową - liczba odmów wszczęcia postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą - liczba zakończonych postępowań przygotowawczych w sprawach związanych z przemocą domową poprzez sporządzenie aktu oskarżenia - liczba zakończonych postępowań w sprawach związanych z przemocą domową poprzez umorzenie postępowania	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom., Prokuratura Rejonowa w Golubiu-Dobrzyniu Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu	2024-2030 corocznie
Odizolowanie osoby stosującej przemoc od osoby wobec której ta przemoc jest stosowana	- liczba osób i liczba poszczególnych „nakazów”, „zakazów „ wydanych przez Policję z art. 15 aa i 15 aaa ustawy o policji (nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólne zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, zakaz zbliżania się do osób doznających przemocy domowej, zakaz kontaktowania się	Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu Prokuratura Rejonowa w Golubiu-Dobrzyniu	2024-2030 corocznie

	<p>z osobami doznającymi przemocy domowej, zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej, obiektu sportowego lub miejsca pracy i przebywania na tym terenie)</p> <p>- liczba osób zatrzymanych w związku ze stosowaniem przemocy (doprowadzonych do wytrzeźwienia, doprowadzonych do policyjnego pomieszczenia dla osób zatrzymanych)</p> <p>- liczba osób, którym Prokuratura wydała środki zapobiegawcze</p>		
<p>Informowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej o konsekwencjach prawnych wynikających ze stosowania przemocy oraz o możliwościach uzyskania wsparcia psychologicznego, terapeutycznego (w zakresie uzależnień).</p>	<p>- liczba osób stosujących przemoc domową korzystających z porad udzielanych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin w Kowalewie Pom.</p> <p>liczba osób stosujących przemoc domową korzystających ze wsparcia terapeutycznego i psychologicznego</p> <p>liczba osób stosujących przemoc domową , które podjęły dobrowolnie leczenie uzależnień i na podstawie orzeczeń sądu</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom. Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pom. Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>
<p>Opracowanie i upowszechnianie informacji dotyczącej instytucji, organizacji pozarządowych z terenu gminy Kowalewo Pomorskie, powiatu golubsko-dobrzyńskiego, województwa kujawsko-pomorskiego, które udzielają pomocy osobom stosującym przemoc domową z uwzględnieniem programów korekcyjno-edukacyjnych i psychologiczno- terapeutycznych</p>	<p>- liczba opracowanych materiałów informacyjnych</p>	<p>Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>
<p>Kierowanie osób stosujących przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc oraz</p>	<p>- liczba osób skierowanych</p> <p>- liczba osób przystępujących do uczestnictwa w programach</p> <p>- liczba osób, które</p>	<p>Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.</p>	<p>2024-2030 corocznie</p>

monitorowanie udziału tych osób w powyższych programach	ukończyły programy - liczba osób uporczywie uchylających się od uczestnictwa w programach dla osób stosujących przemoc domową - liczba zawiadomień o popełnianiu wykroczenia o którym mowa w art. 66 ustawy z 20 maja 1971 r. Kodeks Wykroczeń liczba osób wobec których zastosowano karę ograniczenia wolności w związku z uporczywym uchylaniem się od uczestnictwa w programach dla osób stosujących przemoc domową		
Działanie, nawiązywanie współpracy (w tym wymiana informacji) z prokuraturą, zespołem kuratorskiej służby sądowej w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej	Liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie

Cel szczegółowy 4 Wzmacnianie kompetencji służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej i tym samym skuteczności ich działań.			
Działania	Wskaźnik realizacji działań	Podmioty realizujące	Termin realizacji
uczestnictwo członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w obowiązkowych szkoleniach organizowanych przez samorząd województwa określonych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej;	- liczba przeszkolonych członków Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba przeszkolonych członków grup diagnostyczno-pomocowych	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.	2024- 2030 corocznie
uczestnictwo osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej w szkoleniach, konferencjach o tematyce związanej z przemocą domową oraz w szkoleniach	- liczba szkoleń - liczba przeszkolonych członków Zespołu Interdyscyplinarnego - liczba przeszkolonych członków grup	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom. grupy diagnostyczno-pomocowe	2024-2030 corocznie

dotyczących wypalenia zawodowego	diagnostyczno-pomocowych		
dostarczanie osobom zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy domowej materiałów umożliwiających edukację w tym zakresie.	Liczba dostarczonych materiałów	Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pom.	2024-2030 corocznie

VII. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie została zaplanowana na lata 2024-2030.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024-2030 będzie realizowany w oparciu o sieć instytucji zajmujących się bezpośrednio i pośrednio przeciwdziałaniem przemocy domowej takich jak:

1. Urząd Miejski w Kowalewie Pomorskim,
2. Miejsko Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim lub w przypadku przekształcenia – Centrum Usług Społecznych,
3. Komenda Powiatowa Policji w Golubiu-Dobrzyniu, Posterunek Policji w Kowalewie Pomorskim,
4. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kowalewie Pomorskim,
5. Placówki Oświatowe - Szkoły Podstawowe w Kowalewie Pomorskim., Wielkim Rychnowie, Pluskowęsach, Wielkiej Łące, Mlewie, Zespół Szkół w Kowalewie Pomorskim, Przedszkola – Przedszkole Publiczne w Kowalewie Pomorskim, Przedszkole Niepubliczne w Kowalewie Pomorskim, Niepubliczne Przedszkole „Entliczek Pentliczek” w Kowalewie Pomorskim, Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne w Kowalewie Pomorskim,
6. Placówki ochrony zdrowia: Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej w Kowalewie Pomorskim „ESKULAP” i „PRO VITA” i inne,
7. Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim,
8. Świetlica Socjoterapeutyczna w Kowalewie Pomorskim,
9. Prokuratura Rejonowa w Golubiu-Dobrzyniu,
10. Sąd Rejonowy w Golubiu-Dobrzyniu,
11. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Golubiu-Dobrzyniu,
12. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Golubiu-Dobrzyniu,
12. organizacje pozarządowe.

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Kowalewo Pomorskie na lata 2024- 2030 finansowane będą z budżetu Gminy ze środków pochodzących z opłat za korzystanie

z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

X. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
2. Niwelowanie skutków zjawiska przemocy domowej.
3. Zmiana postaw społeczeństwa wobec problemu przemocy domowej.
4. Wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających osobom doznającym przemocy domowej.

XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I SPRAWOZDAWCZOŚCI

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o zebrane dane przez Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim w formie sprawozdań (pisemnie lub elektronicznie) dotyczących zrealizowanych działań w ramach Programu od podmiotów zaangażowanych w jego realizację do 31 stycznia każdego roku.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowalewie Pomorskim sporządzi oraz przedłoży każdego roku Radzie Miejskiej w Kowalewie Pomorskim sprawozdanie z realizacji programu wraz ze sprawozdaniem z działalności Ośrodka.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej stanowi dokument otwarty, może podlegać uzupełnieniu tj. rozszerzeniu o dodatkowe rozwiązania lub modyfikacji zaproponowanych działań stosownie do możliwości i pojawiających się potrzeb oraz wraz ze zmieniającymi się przepisami prawnymi.

Opracował:
Zespół Interdyscyplinarny w Kowalewie Pomorskim